

Μνημόσυνα.

Ἐπελευθερωτικὸς ἀγὼν, ὃν ἐπ' ἐσχάτων ἡ Ἑλλάς διεξήγαγεν, ἐστέρησε τὰς ἡμετέρας σπουδὰς ἀξίων σκαπανέων καὶ φίλων, οἵτινες ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν γενναίως πεσόντες παρέσχον ἔξοχον καὶ ὄντως ἡρωϊκὸν παράδειγμα αὐτοθυσίας ὑπὲρ τῶν μεγάλων ἰδεωδῶν, ὅποια εἶναι ἡ Πατρίς, ἡ Θερσικεῖα, ἡ Ἐλευθερία. Ἐξ αὐτῶν μνημονευτέος πρῶτος ἐνταῦθα ὁ

† Λαυρέντιος Μαβίλης

ὁ γλυκὸς Κερκυραῖος ποιητὴς, ὁ μετρίοφρων σοφός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν μακρὸν χρόνον τῆς ἐν Γερμανίᾳ διατριβῆς αὐτοῦ εἶχε καταγίνει σπουδαίως περὶ τὰ βυζαντιὰ πράγματα καὶ δὴ ἰδιαιτέρως περὶ τὸ Χρονικὸν τοῦ Σκυλλίτη. Ὁ Μαβίλης ὑπήρξεν εἰς τῶν ἐπιστηθίων φίλων τοῦ μακαρίτου Krumbacher καὶ εἰς τῶν κυριωτέρων ἐκείνου ἀρωγῶν κατὰ τὰ πρῶτα βήματά του ἀνὰ τὸ πεδίον τῶν νεοελληνικῶν σπουδῶν. Ἐπίσης ὁ γνωστὸς ἐκδότης τοῦ „Χρονικοῦ τοῦ Μωρέως“ John Schmitt, συνδεόμενος διὰ στενῆς φιλίας πρὸς τὸν Μαβίλην, εἶχεν ἐπωφεληθῆ αὐτοῦ καταλλήλως καθ' ὅσας τὰς νεοελληνικὰς αὐτοῦ σπουδὰς. Ἐν γένει ὁ Μαβίλης κατέχων ὅσον ὀλλγοὶ τὸν θησαυρὸν τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας ὑπήρξε πάντοτε προθυμότεος ἐπίκουρος εἰς Ἕλληνας καὶ ξένους ἐρευνητάς, οἵτινες τυχὸν κατεγίνοντο περὶ νεοελληνικὰ θέματα.

Ὁ Μαβίλης ὑπήρξεν εἰς ἐκ τῶν ἀγνωστῶν ὑπερασπιστῶν τῆς δημόδου ἡμῶν γλώσσης. Ἰδίως ἀλησμόνητος θὰ μεῖνη ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν Ἑλλήνων Ἐθνοσυνέλευσιν ὑπεράσπισις τῶν δικαιωμάτων τῆς δημόδου ἡμῶν γλώσσης, ἣν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐξέθηκεν ὁ Μαβίλης, πληρῆξουσος ὢν τοῦ νομοῦ Κερκύρας. Ἦτο οὐχὶ μόνον ὑπεράσπισις πειστικῆ, ἀλλὰ καὶ γενναία, ὅπως γενναίως ὑπήρξεν ὁ Μαβίλης εἰς ὅσας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 1896 εἶχε μετᾶσχει ἐναργῶς τῆς Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐν ἔτει 1897 ἠγωνίσαστο γενναίως κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον ἐν Ἡπειρῷ, ἐνθα καὶ ἐτραυματίσθη. Κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ὑπήρξε λοχαγὸς τοῦ Γαριβιδίου ἐθελοντικοῦ σώματος. Ἐπεσεν ἐν Ἀρίσκῳ τῆς Ἡπειροῦ καὶ ἔπεσεν ὡς ἥρωσ.

Ὁ ἐν Ἀθήναις „Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμίλος“, οὗ ὁ Μαβίλης ὑπήρξεν ἐκ τῶν ἰδρυτῶν, ἀπεφάσισεν — εἰσηγουμένου, ὡς μανθάνομεν, τοῦ κ. Δημητρίου Πετροκοκκίνοῦ — τὴν ἐκδοσιν ἀπάντων τῶν φιλολογικῶν ἔργων τοῦ ἥρωσ. Ὁ Μαβίλης δὲν εἶχε γράψει πολλά, ἀλλὰ πᾶσα ἡ φιλολογικὴ αὐτοῦ παραγωγή εἶναι ἐκλεκτῆ, ἀριστουεργηματικῆ. Ἰδίως ἐξαιρῶνται τὰ σοινέτα αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἐκεῖνα, ἅτινα ὁ μετρίοφρων λόγιος ἐξέδωκεν ἀωνύμως ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ „Τέχνη“. Δικαίως διὰ τὰ ποιήματα ἐκεῖνα ὁ γνωστὸς Ἕλλην ποιητὴς Κωστῆς Παλαμᾶς προσεφώνησε τὸν Μαβίλην:

Ἔσθ' ὦ σὺ τοῦ ἀρχοντικοῦ σοινέτου ἐργάτη.

Ὁ ὑπὸ τοῦ „Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου“ Ἀθηρῶν ἐκδοθησόμενος τόμος τῶν ἀπάντων τοῦ Μαβίλη θὰ περιέχη καὶ πᾶσας τὰς τυχὸν συναθροισθησομέ-

νας ἐπιστολάς τοῦ ἥρωος. Παρακαλοῦνται οἱ κατέχοντες τοιαύτας — καὶ βεβαίως ἐν τῇ Ἀντικῇ καὶ Βορείῳ Εὐρώπῃ εἶναι πολλοὶ οἱ κατέχοντες — νὰ ἀποστελλωσιν αὐτάς εἴτε ἐν πιστῷ ἀντιγράφῳ εἴτε ἐν πρωτοτύπῳ — δωρεὰ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν θὰ ἐπιστραφῇ καὶ πάλιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν κάτοχον — πρὸς τὸν κ. Δημήτριον Πετροκόκκινον, ὁδὸς Τιμολέοντος 25 εἴτε πρὸς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου, ὁδὸς Λέκα 4, εἰς Ἀθήνας.

† Χρῖστος Μακρῆς.

Διδάκτωρ τῆς Θεολογίας, παλαιὸς μαθητῆς τοῦ ἐν Μονάχῳ φροντιστηρίου τοῦ Krumbacher, ὑφηγητῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ὁ Χρῖστος Μακρῆς, ὁ καλοκάγαθος φίλος, κατήγετο ἐξ Ἀγίου Βασιλείου τῆς Κρήτης, ἐξ οἰκογενείας, ἣτις εἰς τοὺς μυριονέκρους ἀγῶνας τῆς ἡρωϊκῆς νῆσου δὲν ἦτο ξένη. Παλαιὸν καρτερικῶς πρὸς τὴν πενίαν κατώρθωσε νὰ διαλύσῃ ἐπιμελῶς τὰς γυμνασιακὰς καὶ τὰς Πανεπιστημιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς. Γενόμενος διδάκτωρ ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν τῷ ἱεροδιδασκαλεῖῳ Ἁγίας Τριάδος, εἶτα ἐν τοῖς σχολείοις Κισσάμου καὶ Χανίων τῆς Κρήτης. Μετὰ ταῦτα διορισθεὶς ὑπότροφος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐσπούδασεν ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη ἐν Γερμανίᾳ Θεολογίαν καὶ φιλοσοφίαν. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα διωρίσθη καθηγητῆς ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ Λαρίσης, ἔπειτα μετετέθη εἰς τὸ Ἀρσάκειον Ἀθηνῶν. Ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἡμῶν ἀγῶνος ὁ Μακρῆς κατέλιπε τὴν ἐν Ἀθήναις διδασκαλικὴν αὐτοῦ θέσιν καὶ ἐπόμενος εἰς τὰς οἰκογενειακὰς αὐτοῦ παραδόσεις ἔλαβε τὰ ὄπλα καὶ μετ' ἄλλων πολλῶν Κρητῶν μετέσχε τῆς εἰς Ἡπειρον ἐκστρατείας, διακριθεὶς ἐξόχως κατὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Μετζόβου. Μετὰ τὸν ἡρωϊκὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς θάνατον τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Κλειδῆ, τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ σώματος, οὗ μετέχεν ὁ Χρῖστος Μακρῆς, ἀνεδέλχθη αὐτὸς οὗτος ὁ Μακρῆς ὑπὸ τῶν Κρητῶν συμπολεμιστῶν του ἀρχηγὸς τοῦ σώματος. Ἔπεσε κατὰ τὴν μάχην τοῦ Δρίσκου, εὐγενὲς θῦμα τῆς μεγάλης γιγαντομαχίας πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἡπείρου, ἣς τὰ χόματα ἐπέπρωτο γενεαὶ ὄλαι ἡρώων καὶ θυμάτων διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν νὰ ποτίσῃσι.

Ὁ Χρῖστος Μακρῆς δικαίως ἐθεωρεῖτο ὡς εἰς τῶν εὐπαιδευτοτέρων Ἑλλήνων Θεολόγων καὶ δὴ τῶν ἀσχολουμένων περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν. Ὑπέσχετο ὄντως πολλὰ ἢ ἐπιμέλεια καὶ ἢ πρὸς τὴν Ἐπιστήμην ἀφοσίωσις αὐτοῦ. Ἰκανὰς διατριβὰς ἐδημοσίευσεν ὁ Μακρῆς εἰς Ἑλληνικὰ καὶ Εὐρωπαϊκὰ περιοδικά. Ἐκ τῶν εἰς ἀντοτελῆ βιβλία δημοσιευμάτων αὐτοῦ μνημονευτέα καὶ ἐνταῦθα:

1. Ἡ διδασχὴ τῶν 12 ἀποστόλων καὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκκλησιαστικὸν πολίτευμα. Διατριβὴ ἐπὶ ὑψηλοῦ. Ἐν Λαρίσῃ 1910. Σελ. 111. Εἰς 8-ον.
2. Ἡ θέσις καὶ ἡ σημασία Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου διὰ τὴν ἱστοριογραφίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀθήναι 1911. Σελ. 1+74. Εἰς 8-ον.

Ἐν τέλει μνημονευτέον, ὅτι ὁ Χρῖστος Μακρῆς παρεσκευάζεν ἀπὸ μακροῦ ἐκδόσεις καὶ δὴ διὰ τῆς „Βυζαντίδος“ ἀνεκδότων τινῶν κειμένων Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ.

† Κωνσταντῖνος Γούναρης

διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, Σχολάρχης ἐν Ἀθήναις. Μαθητῆς ἰδίως τοῦ καθηγητοῦ Γ. Χατζηδάκι ὧν, εἶχε στρέψει τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἰδίως περὶ τὰς νεοελληνικὰς ἐρεῦνας. Δύο διατριβαὶ αὐτοῦ „Ἑλληνικὰ παρωνύμια“ καὶ τὰ „Μεγαρικά“ (Πρβλ. „Βυζαντινὰ Χρονικά“ τόμ. Κ', μέρος III, σελ. 97) εἶχον βραβευθῆ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Γλωσσικῆς Ἐταιρείας. Πολλὰ διατριβαὶ αὐτοῦ, χρήσιμοι διὰ τὰς ἡμετέρας σπουδὰς, κεῖνται ἐν διαφόροις Ἑλληνικοῖς περιοδικοῖς, καὶ δὴ ἐν τοῖς „Παναθηναίοις“. Μνημονευτέον ἐνταῦθα τὸ ἐν τῷ περιοδικῷ „Νομῆ“ τῶν Ἀθηνῶν δημοσιευθὲν ἄρθρον αὐτοῦ „Ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα“, ἐνθα πολλαὶ λαογραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ εἰδήσεις ἔχουσιν ἀποθησαυρισθῆ. Ὁ Κωνσταντῖνος Γούναρης καὶ τινὰς μεταφράσεις ἀρχαίων κειμένων εἶχε φιλοπονήσει καὶ ἰδίους γλυκεῖς καὶ αἰσθηματικούς στίχους δημοσιεύσει.

† Μιχαὴλ Γαζῆς

διδάκτωρ τῆς θεολογίας ἐκ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πανεπιστημίου, ἐφεδρος ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς Μακεδονικῆς ἐκστρατείας — ἧς εἶχε μετὰ παραδειγματικῆς ἀνταπαρνήσεως μετάρχει, διακριθεὶς μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βαρδαρίου — ἀπέθανεν ἐν τῷ στρατιωτικῷ νοσοκομείῳ Θεσσαλονίκης ἀρχομένου τοῦ Δεκεμβρίου 1912.

Ὁ ἀλησμόνητος εἰς πάντας τοὺς γνωρίζοντας αὐτὸν μοιρολογούμενος νεκρὸς ἐπὶ τριετίαν καὶ πλέον διέτριψεν ἐν Βερολίῳ σπουδάζας θεολογίαν καὶ φιλολογίαν. Ὑπῆρξεν ἰδίως μαθητῆς καὶ θαυμαστής τοῦ καθηγητοῦ κ. Dr. Adolf Deissmann. Ἐκ τῶν παραδειγμάτων ἐκείνου ἀγόμενος κατεγίνετο περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς Septuaginta καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀφορμώμενος ἐκ τῆς νέας ἑλληνικῆς. Πλεῖστα χωρία, ἐν οἷς οἱ ἐρμηνευταὶ τῶν δύο προειρημένων κειμένων εὗρισκονσι δυσκολίας, ἐνόμιζεν ὁ μακαρίτης Μιχαὴλ Γαζῆς, ὅτι ἀριστα δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσι τῇ βοηθείᾳ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Εἶχε μάλιστα παρασκευάσει δοκίμιά τινα τοιούτων ἐρμηνειῶν, ἰδίως χωρίων τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς.

† Θεόδωρος Κληρονόμος

ὁ ἀρρενωπὸς Βαλτετιώτης, ὁ ἀκάματος συλλέκτης τῶν δημοτικῶν μελωδῶν, τῶν τραγουδιῶν καὶ παραδόσεων καὶ τῶν ποικιλονύμων ἄλλων λαογραφικῶν θησαυρῶν τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων. Εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ Πολέμου ἀνέλαβε τὰ ὄπλα, μνήμων τῶν πατρογονικῶν αὐτοῦ ἀναμνήσεων, καὶ ὡς ἀρχηγὸς ἰδίου ἀνταρτικοῦ σώματος μετέσχε τῆς Ἠπειρωτικῆς ἐκστρατείας. Ἐπέσει κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1913 ἐν Παραμυθίᾳ. — Περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κληρονόμου πολλάκις ἐγένετο ἤδη λόγος ἐν τοῖς „Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς“.

Ἐν Βερολίῳ.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ.